

Nr 327.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förbättring av Ljungbyheds flygfält; given Stockholms slott den 11 juni 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 juni 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler härefter chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld fråga angående förbättring av Ljungbyheds flygfält samt anför härutinnan följande.

I flygkrigsskolan ingå bland annat kadettskola, aspirantskola och flygreservskola. Flygreservskolan är förlagd till Eslöv och flygkrigsskolan i övrigt till Ljungbyhed.

Enligt beslut av 1942 års riksdag (prop. nr 210, r. skr. nr 374) skall kadettskolan utbrytas och förläggas till Upplands flygflottilj. Vid beslutet härom har förutsatts, att flygreservskolan skall så snart ske kan förflyttas till Ljungbyhed från sin nuvarande provisoriska förläggning i Eslöv. Till Ljungbyhed komma efter genomförande av denna omorganisation att vara för-

Bihang till riksdagens protokoll 1943. 1 saml. Nr 327.

lagda aspirantskolan och flygreservskolan. Omorganisationen kan dock icke genomföras, förrän lokaler m. m. för flygkadettskolan iordningstälts vid Upplands flygflottilj. Så beräknas enligt lämnad uppgift kunna ske till den 1 januari 1944. Med hänsyn till årskursernas storlek vid aspirant- och flygreservskolorna under flygvapnets uppsättningsperiod torde flygreservskolan dock icke kunna överflyttas till Ljungbyhed förrän efter uppsättningsperiodens slut.

I skrivelse den 18 maj 1943 anmälde *flygförvaltningen*, att flygkrigsskolans flygfält på grund av de senaste årens intensiva flygning blivit utsatt för en oerhört stark nötning. I genomsnitt hade vid aspirant- och kadettskolorna dagligen förekommit 730 landningar och starter. Härigenom hade fältet i viss utsträckning förstörts. En bidragande orsak härtill hade varit, att skolplanen, vilka vore försedda med s. k. sporrskopor, speciellt å sandfält som det nu ifrågavarande reve upp gräsrotterna. Flygfältets mittdel vore nu fullständigt utan gräsbeklädnad. Detta förhållande medförde risk för att uppkommande sandstormar skulle förorsaka kollisioner, motorkrångel och onormal förslitning å materielen. Med hänsyn härtill hade flygförvaltningen sett sig nödsakad att omedelbart igångsätta arbeten med en genomgripande översyn av flygfältet, därvid avsåges att företaga bland annat planering, tillförande av ny matjord och insädd av nytt gräs. Kostnaderna härför beräknades preliminärt till 50,000 kronor. Ett arbete av förevarande art syntes ämbetsverket knappast kunna hänföras till normalt underhåll, och då kostnaderna dessutom skulle komma att uppgå till omkring en tredjedel av de medel å vederbörligt underhållsanslag, som avsetts för underhåll av flygfält, funne sig flygförvaltningen icke kunna disponera nämnda anslag för ändamålet. Flygförvaltningen avsåge att framdeles inkomma med hemställan om medel för kostnadernas bestridande. Intill dess vore det ämbetsverkets avsikt att förskottera uppkommande kostnader av omhänderhavda medel.

I skrivelse den 27 maj 1943 anmälde *chefen för flygvapnet*, att årets aspirantskola av de av flygförvaltningen angivna skälen provisoriskt måste förläggas till andra platser, vilket komme att nödvändiggöra barackbebyggelse vid en av dessa platser.

Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet förutsattes, att kostnaderna för underhållsarbetena och för aspirantskolans förflyttning skulle kunna bestridas från vederbörliga anslag. Åt flygförvaltningen uppdrogs den 1 juni 1943 att verkställa mera definitiva beräkningar rörande de engångskostnader och årliga kostnader, som förslaget genomförande komme att föranleda.

Den 7 juni 1943 anmälde emellertid *chefen för flygvapnet* under hand, att ytterligare undersökningar verkstälts, som bringade denna fråga i ett nytt läge. Dessa undersökningar hade givit vid handen, att en behandling av flygfältet på sätt i flygförvaltningens skrivelse angivits icke kunde anses tillfyllest eller ekonomiskt försvarlig; med hänsyn till den intensiva flygverksamheten kunde det befaras, att förbättringsarbetena finge upprepas varje år, vilket medförde betydande olägenheter för utbildningsverksamheten och eventuellt komme att nödvändiggöra förflyttning av utbildningen periodvis

till andra flygfält för betydande kostnader. Vid undersökningen hade befunnits ändamålsenligare att — i syfte att för framtiden minska påfrestningarna på de nu mest använda delarna av fältet — utöka fältet med omkring 20 hektar, varigenom det bleve möjligt att använda fältet i skift, så att vissa delar periodvis kunde hållas helt fria från trafik till förmån för gräsyntans förnyelse. För iordningställande av den nya delen av flygfältet — härför kunde kronan redan tillhörig mark tagas i anspråk — beräknades en tid av två år. Sedan dessa arbeten slutförts, kunde flygverksamheten flyttas över till det nyanlagda fältet, varefter den äldre fältdelen kunde förbättras. I avbidan därpå borde den mest slitna delen av det nuvarande fältet jämnas och provisoriskt ytbehandlas med dammbindande medel eller vattenbegjutas. Kostnaderna för ett genomförande av detta förslag, vilket icke nödvändiggjorde provisorisk förflyttning av de nuvarande skolorna, beräknades approximativt till närmare 800,000 kronor.

Eventuellt kunde ifrågasättas att utföra de definitiva förbättringsarbetena på det nuvarande fältet i samband med utökningen av flygfältet. Detta nödvändiggjorde emellertid en förflyttning under viss tid till andra flygfält av aspirantskolan och även av flygreservskolan. Kostnaderna vid ett genomförande av detta förslag beräknades för budgetåret 1943/44 till 1,100,000 kronor och för budgetåret 1944/45 till över 300,000 kronor.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår har först helt nyligen anmälts, att flygfältet vid Ljungbyhed icke befinner sig i sådant skick att det lämpligen kan användas av flygkrigsskolan. Utredningen rörande de åtgärder, som böra vidtagas för att sätta fältet i stånd, är ännu icke helt slutförd. Den hittills verkställda utredningen har emellertid givit vid handen, att ett genomförande av det av flygförvaltningen först framlagda förslaget — förbättring av de förslitna delarna av fältet utan utökning av detsamma — icke innebär en lösning på längre sikt och därför icke är att förorda. Detta förslag, som varit möjligt att utan riksdagens hörande genomföra redan sommaren 1943, synes därför icke kunna godtagas. Däremot vill det förefalla som om de av chefen för flygvapnet senare angivna åtgärderna — utökning av fältet, provisoriska förbättringsarbeten å den mest slitna delen av det nuvarande fältet och mer definitiva sådana arbeten, sedan flygfältet utökats — böra kunna bereda en viss säkerhet mot en starkare förslitning av de flitigast utnyttjade delarna av fältet. Kostnaderna bliva visserligen betydande men äro å andra sidan praktiskt taget i sin helhet av engångsnatur, därest arbetena utföras på sådant sätt att en provisorisk förflyttning av flygkrigsskolan undviks. Med hänsyn härtill och då det uppenbarligen är angeläget att flygfältet iståndsättes för sitt ändamål och ett avbrott i skolverksamheten under flygvapnets uppbyggande skulle vara i hög grad olägligt, utgår jag från att åtgärder skola vidtagas för utvidgning av flygfältet och förbättring av de förslitna delarna av det nuvarande fältet. Dessa arbeten böra påbörjas med det snaraste så att flygfältet så snart ske kan utan inskränkning kan disponeras för sitt ändamål. Anmärkas må, att den omorganisation av flygkrigsskolan, som enligt det föregående skall komma till stånd i och med färdigställandet

Departements-
chefen.

av lokaler m. m. invid Uppsala för flygkadettskolan, icke inverkar på bedömandet av denna fråga. Efter denna omorganisation avses nämligen flygfältet vid Ljungbyhed skola användas icke blott — såsom nu är fallet — för aspirantskolan utan även, sedan flygvapnets utbyggande slutförts, för flygreservskolan.

Kostnaderna kunna, såsom av det sagda framgår, icke för närvarande helt överblickas men bliva av den storleksordning, att de löpande anslagsmedlen till underhåll av flygfält icke kunna tagas i anspråk, varför särskild medelsanvisning blir nödvändig. Denna medelsanvisning bör ske inom den av 1942 års riksdag för flygvapnet angivna kostnadsramen för femårsperioden 1942/47. För ändamålet bör lämpligen disponeras det för budgetåret 1943/44 å rikstaten under försvarsväsendets fastighetsfond, flygförvaltningens delfond, anvisade investeringsanslaget av 25,000,000 kronor till Vissa byggnadsarbeten m. m. Såsom framgår av årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, Bil. 2) har detta anslag beräknats på sådant sätt att detsamma jämte motsvarande under femårsperioden i övrigt anvisade anslag lämnar utrymme för bestridande i viss utsträckning av utgifter för kapitalinvesteringar, som icke kunnat förutses vid bestämmandet av nämnda kostnadsram.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag — med hänvisning till vad i nämnda statsverksproposition (kapitalbudgeten, Bil. 2, sid. 13) anförts rörande ianspråktagande av ifrågavarande investeringsanslag — hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de av mig i det föregående angivna förbättringsarbetena vid Ljungbyheds flygfält må komma till utförande med anlitande av det av riksdagen under försvarsväsendets fastighetsfond, flygförvaltningens delfond, för budgetåret 1943/44 anvisade investeringsanslaget till Vissa byggnadsarbeten m. m.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Anders Broberg.